

Maade kan jeg for mit Vedkommende ikke have Videre at indvende imod Sagen.

**J. A. Hansen:** Jeg stemte imod, at nærværende Forespørgsel maatte stilles, ikke fordi jeg havde Noget imod den i og for sig, da det meget mere glædede mig, at Kultusministeren atter blev mindet om Nødvendigheden af at fremme denne Sag hurtigst muligt, men paa Grund af den Form, hvortil Forespørgselen fremkom, idet den udtalte sig om denne Forsamling som om en Repræsentation for Folketirken. Da jeg imidlertid af den ærede Forespørgers Motivering idag har hørt, at han udtrykkelig har erklæret, at Folketirken ikke er factisk til, er naturligviis min Frygt for disse Ord forsvunden, thi, hvad der ikke er factisk til, troer jeg heller ikke der kan komme nogen factisk Repræsentation for, og jeg troer altsaa, at dette Udtryk er kommet ind, uden at han har havt den Hensigt med det, som jeg frygtede for. Naar nu den ærede Minister tillige har kaldt den paagjældende Forsamling en forberedende Forsamling, der ganske rigtig er den, hvortil de fornødne Midler ere bevilgede, saa er det mig en Glæde, at den Frygt, jeg havde næret for den Betydning, der skulde ligge i dette Udtryk, derved er aldeles faldet bort.

**Kirke- og Underviisningsministeren:** Jeg maa blot tilføie, at jeg ikke har vedkjendt mig nogensomhelst Forandring i de Ansuelser, jeg tidligere har udtalt her i Thinget, og skal derfor afholde mig fra at gaae ind derpaa; Spørgsmaalet angaaer kun Tidbestemmelsen, og jeg har søgt tilstrækkeligen at betegne, hvorledes jeg troer, at Tiden hensigtsmæssigt vil kunne benyttes af Ministeriet i denne Sag.

**Clausen:** Den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds (J. A. Hansen) fandt sig beroliget derved, at den ærede Forespørger yttrede til Forklaring af de Ord, han havde brugt i sin Forespørgsel, „Repræsentation af Folketirken“, at Folketirken ikke er factisk til. Jeg troer, at denne Ytring ikke bør staae uimodsiget; men jeg mener, at den ærede Rigsdagsmand vil kunne finde Beroligelse, om ogsaa denne Ytring modtager en væsentlig Indskrænkning. Det er tidligere blevet yttret ved Forhandlingerne om disse Gjenstande af enkelte Medlemmer af Rigsda-

gen, at Folketirken — uagtet den vienssynligt er i Grundloven erkjendt at være lyslevende og virkelig eksisterende, naar det hedder, at dens Forsatning ordnes ved Lov — skulde desuagtet være at ansee som et ikke eksisterende Væsen, der først skulde komme til Eksistens, først ligesom modtage sin Stabelse i Rigsdagen ved dens Medlemmers forenede Virksomhed. Dette er en ganske besynderlig Forestilling. Thi hvad der ved Folketirken er ubestemt, er dens Forhold til Staten; hvad der er ufuldendt, er Folketirkens Forsatning og Ordning; men Folketirken er i sit Væsen uafhængig af dette Forhold til Staten, af disse ydre Former; den er virkelig eksisterende og virksom, og maa frabede sig i høieste Maade at skulle kaldes til Tilværelse af Rigsdagen (Grundtvig: Maa jeg bede om Ordet). Naar man holder dette fast, da vil det vise sig, at det i Grunden gaaer ud paa en Spidsfindighed, naar der yttres saa stor en Frygt, hvor Talen er om en Repræsentation af Folketirken. Ganske vist, om en juridisk Repræsentation kan der ikke være Tale; der kan ikke være Tale om en Forsamling, som med Brev og Segl skulde kunne godtgjøre, at den talede og handlede paa Kirkens Vegne, skulde kunne fordre at optræde som dens Organ. Men der er ogsaa en moralsk Repræsentation, som har sin fulde Berettigelse ved Siden af den juridiske. Det kan stundom hændes, at den juridiske Repræsentation temmelig maadeligt i Virkeligheden repræsenterer det Samfund, paa hvis Vegne den er constitueret, og omvendt kan der være et Organ, der vel kan gjælde for Repræsentationen i moralsk Forstand, uden at være det i juridisk. Intet er visere, end at Rigsdagen ikke kan ansees som Repræsentation for Folketirken, denne Forsamling, hvor Katholikken kan sidde ved Siden af Protestanten, hvor Jøder og Græker kunne sidde ved Siden af Christne. Derimod naar en Forsamling bliver udnævnt ved Valg, hvor de, som staae udenfor Folketirken, ogsaa komme til at staae udenfor Forsamlingen, hvor Valget, deels af Mand, der beklæde Lærerebæde i Kirken, deels af Menighedsmedlemmer, foretages efter Hensyn til den forudsatte Kundskab til og Interesse for Kirkens Forhold, er der Grund til at vente,